

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Universitatea *Transilvania* din Brașov

Bd. Eroilor 29, 500036 Brașov, Romania, Tel/Fax: +40 268 410525, +40 268 412088

www.unitbv.ro

RAPORT DE EVALUARE AL COMISIEI DE ABILITARE

Din data de: 18.06.2016

Numele și prenumele candidatului: **BURADA Marinela**

Titlul tezei de abilitare: LANGUAGE, TEXT, AND CULTURAL CONTEXT

Domeniul de studii universitare de doctorat: FILOLOGIE

Denumirea Instituției Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD) unde a avut loc ședința publică de susținere a tezei de abilitare: **Universitatea Transilvania din Brașov**

Punctele tari ale tezei de abilitare:

1. Noutatea și relevanța cercetării în (sub)disciplinelor abordate

Așa cum reiese din parcurgerea tezei de abilitare, activitatea de cercetare a doamnei conferențiar doctor Marinela Burada s-a desfășurat în trei direcții majore, și anume în domeniul lingvisticii (contacte lingvistice, lingvistica textului, morfosintaxă, etc), al studiilor de comunicare scrisă (“Literacy Studies”) și în domeniul (meta)lexicografiei. În ceea ce privește prima direcție, materializată, inițial, prin susținerea și apoi publicarea tezei de doctorat, de un larg interes, cu privire la “Locul și rolul elementului latin în istoria limbii engleze”, o serie de concepte cheie ale acestui tip de investigație, precum interferență, împrumut, bilingualism, etc, au fost, ulterior, extrapolate la nivelul “macro” al textelor și repuse în discuție prin asociere cu limba și cultura română. În felul acesta, autoarea s-a orientat spre o zonă foarte puțin explorată în cercetarea românească, în absența unor studii cu caracter normativ, care să descrie, să regleze și să explice funcționarea limbii la acest nivel.

Și publicațiile afiliate celei de-a doua direcții de investigație, îndeosebi cele care vizează retorica contrastivă, reprezintă contribuții semnificative și novatoare la dezvoltarea domeniului, fie că este vorba despre scrierea textelor persuasive, fie că autoarea explorează particularitățile discursului academic, descifrând, de pildă, semnificațiile citării la culturi și tipuri de texte diferite, fie că explică răspândirea, în ultimele decenii, a unor genuri precum CV-ul în cultura românească, sub presiunea existenței sale în cultura anglo-americană. În fine, după cum se argumentează în mod convingător în teză, o a treia direcție ce vizează cercetarea efectuată în cadrul proiectului LEXICA inițiază atât un nou tip de practică

lexicografică, ce are drept scop atât elaborarea unor dicționare bilingve online cât și examinarea aprofundată a metalexicografiei, ca discurs teoretic aferent demersului practicienilor, de asemenea, puțin investigat în spațiul românesc de cercetare.

2. Coerența și interdisciplinaritatea cercetării

Din teza de abilitare se desprinde, totodată, și aspectul coerent al cercetărilor efectuate de doamna conferențiar Marinela Burada, între cele trei direcții de cercetare existând numeroase zone de convergență: astfel, autoarea este, de pildă, preocupată în egală măsură de compilarea dicționarilor comunicative online, de teoretizarea lexicografică (metalexicografie) a acestora prin recenzii și articole critice dar și de particularitățile recenziilor ca genuri distincte în culturile română și anglo-americană. Așa cum reiese din teză, astfel de corelații se stabilesc frecvent între direcțiile de cercetare atestând interesul doamnei conferențiar Burada de a aprofunda o anumită temă de cercetare prin multiple unghiuri de abordare.

În același timp, pe lângă (sub)disciplinele enumerate anterior, teza conține numeroase referințe la alte discipline implicate în demersurile științifice ale autoarei, ceea ce le conferă un pronunțat caracter interdisciplinar: prezența investigațiilor istorice în studiul contactelor lingvistice, a elementelor de sociologie în analiza genurilor și tipurilor de texte sau de psiholingvistică în explicarea interferențelor sau a bilingvismului, etc.

3. Diversitatea și rigoarea metodologiei de cercetare

Teza de abilitare evidențiază cunoașterea în profunzime și utilizarea, de către autoare, a unei metodologii adecvate și diverse, pentru fiecare dintre temele abordate: este vorba, pe de o parte, de un întreg eșafodaj teoretic și metodologiile afiliate acestuia din literatura de specialitate a domeniilor amintite; pe de altă parte, sunt introduse metode moderne preluate din sociologie și antropologie (chestionare, perspectiva etică sau emică) sau din lingvistica corpusurilor.

Efectuarea cercetărilor pe baza unor ample corpusuri de texte conferă precizie și rigoare demersurilor micșorând riscul unor generalizări riscante. De pildă, concluziile cu privire la textul academic românesc (toleranța față de digresiuni, relativa invizibilitate a autorilor, tendința de a nu oferi prea multe explicații cititorilor, etc) își derivă semnificația și interesul din **metoda corpusului** aplicată cu consecvență. Deosebit de importantă pentru cercetările întreprinse ni se pare și recurgerea frecventă la **perspectiva comparativă** în abordarea lingvistică sau terminologică, ceea ce conferă originalitate și noutate temelor de cercetare. În fine, pe tot parcursul tezei, doamna conferențiar doctor Marinela Burada descrie amănunțit toate etapele cercetării incluse în realizarea unei teme de cercetare, ceea ce îi confirmă, o dată în plus, competențele în elaborarea unor astfel de proiecte.

4. Caracterul aplicativ al cercetării

Unul dintre punctele forte ale tezei de abilitare este reprezentat și de consecințele imediate, în planul îmbunătățirii comunicării interlingvistice și interculturale sau al calității traducerilor ale multora dintre studiile autoarei. Participarea la proiectul LEXICA a generat, de pildă, după cum ni se arată, nu

doar un model de dicționar bilingv online, ci și un glosar cu termeni din administrație utilizat, în momentul de față, la Universitatea Transilvania, etc.

5. Diseminarea cercetării prin publicații la edituri internaționale, traduceri, antologii

Din parcurgerea tezei reiese și faptul că, de-a lungul celor 15 ani de activitate academică, doamna conferențiar doctor Marinela Burada a căutat să-și popularizeze rezultatele cercetării printr-o serie de publicații la edituri internaționale, participări la conferințe cu specialiști din țară și din străinătate, publicarea unui mare număr de lucrări cu caracter didactic (cursuri, antologii, culegeri de texte), dar și traducerea unei cărți ce face parte din “bibliografia obligatorie” atunci când se studiază contactul lingvistic: *Languages in Contact. Findings and Problems* de Uriel Weinreich.

Punctele slabe ale tezei de abilitare:

Nu se pune problema unor puncte slabe, teza de față distingându-se, dimpotrivă, prin claritate, rigoare și profesionalism, ci a unor sugestii privind extinderea, în continuare, a dimensiunii intertextuale a cercetărilor autoarei printr-o

- evidențiere, ori de câte ori este cazul, în cadrul volumelor și articolelor publicate, a tuturor consecințelor didactice ale cercetărilor întreprinse, mai ales că autoarea se referă la astfel de valențe ale studiilor sale atunci când își prezintă activitatea didactică în Capitolul 4 al tezei și deține un masterat în educație având, așadar, expertiză și în acest domeniu.
- reliefare, acolo unde este cazul, în cadrul volumelor și articolelor publicate, a consecințelor pentru traducere ale unor cercetări legate de împrumuturi lingvistice, interferențe, elaborarea dicționarelor, sau de determinarea culturală a unor tipuri și genuri de texte.

Întrebările formulate de comisie și răspunsurile candidatului / Observațiile comisiei / Rezultatul votului:

1. Prof. dr. Elena CROITORU

Calific activitatea de cercetare a dnei conf. dr. Marinela Burada și teza de abilitare ca fiind deosebit de serioase, fiind de o ținută științifică impecabilă. De asemenea, teza de abilitare dovedește o foarte riguroasă documentare și este redactată în limba engleză într-un registru academic excepțional.

Întrebare: Toată această cercetare riguroasă s-ar fi putut face în trei ani, așa cum prevede procesul Bologna?

Răspuns: Nu cred că ar fi fost timp suficient, cercetarea mea doctorală s-a finalizat și grație exigenței dnei prof. Wald, care m-a susținut și m-a încurajat în parcurgerea programului de studii doctorale.

Observație: Sunt convinsă că activitatea de coordonare a doctoranzilor va umple multe goluri în cercetarea științifică și va fi încununată de succes. Admir mult munca de echipă pe care ați întreprins-o și care a dat rezultate deosebit de serioase.

Răspuns: Am lucrat cu persoane cu preocupări comune și în ideea de a forma cercetători care să continue activitatea științifică în domeniile care se află în aria preocupărilor mele științifice.

Întrebare: Vă propuneți lucrul în echipă, în colaborare cu cercetători din afara instituției la care sunteți afiliată?

Răspuns: Da, îmi propun dezvoltarea de proiecte în colaborare în domeniul anglicismelor și al lexicografiei, al dezvoltării metalimbajului, mai ales în domeniul dicționarelor online.

2. Prof. dr. Rodica DIMITRIU

Apreciez că ați redactat o teză model pentru că sunt indicate trei direcții de cercetare, pe care le-ați urmat cu consecvență; de fapt, sunt mult mai multe domenii și discipline care se intersectează (sociologie, lingvistică contrastivă, didactică etc.). Este de menționat faptul că întreaga activitate de cercetare acoperă goluri în cercetarea românească. Constatăm că se încearcă de ani buni să se răspundă la o serie de probleme și deficiențe: lipsa de scrieri cu caracter normativ legate de elaborarea unor tipuri/genuri de texte în limba română, absența unor cerințe de redactare a textului academic în limba română.

Întrebare: Aș dori să știu dacă vă propuneți în viitor să elaborați materiale cu caracter normativ, cu ajutorul cărora să-i învățați pe studenți să redacteze texte în limba română.

Răspuns: La departament avem norme de redactare a lucrărilor de licență și dizertație pe site, dar problema provine din percepția scrierii. Implementarea normelor nu garantează produsul finit dacă studenții nu conștientizează și procesul. Universitatea ar putea implementa un *writing centre*, în care specialiști din diverse domenii să discute normele de redactare în limba română.

Întrebare: Textele sunt determinate cultural. Cum îi ajutăm pe studenți să vină în întâmpinarea așteptării publicului din culturile din care fac parte? Ar trebui să existe scrieri formalizate care să descrie genuri de texte din cultura noastră.

Răspuns: Putem prelua din cultura anglo-americană, iar accentul trebuie pus pe procesul de redactare și tipurile de argumente de ordin cultural.

Apreciez, de asemenea, metodologia foarte bine stăpânită, metodele clasice, dar și metoda acumulării pe baza datelor de corpus – o metodă de viitor, fără de care nu se mai poate face cercetare în momentul de față. Sper ca universitatea din Brașov să creeze o școală doctorală puternică și să devină un centru de emulație în lingvistica aplicată.

3. Prof. dr. Gheorghe BÂRLEA

Întrebare: Care este raportul dintre substrat, strat și superstrat în relația latină-engleză?

Răspuns: Latina se găsește la toate aceste niveluri ale limbii. Influența de substrat se referă la latinismele transferate din idiomurile celtice. Bilingvismul, fiind dobândit prin instrucție, scade șansa pentru

interferență. Așa am explicat prezența foarte redusă. Substratul este celtic, dar are și termeni latini. În strat au intrat latinismele prin contact cu triburile care au venit în insulele britanice. În ceea ce privește superstratul, era vorba despre latina cultă.

Doresc să fac o observație cu privire la relația cercetare-activitate didactică: așa trebuie să fie în orice universitate, dar, în cazul de față, este foarte evident acest raport. Ați mers pe domenii esențiale, care nu pot lipsi din curriculum. Îmi exprim prețuirea pentru această armonizare între domeniile de cercetare și cele de activitate la catedră.

4. Conf. dr. Carmen Puchianu

Întrebare: Este benefic contextul cultural al studenților care sunt de diverse etnii și provin din diverse contexte culturale pentru cercetarea dvs. sau este o provocare?

Răspuns: La cursurile de LEC și Lingvistică generală fac trimitere la elemente culturale și le ofer studenților prezentări din partea foștilor studenți de diferite etnii. Prin urmare, este benefică această combinație de culturi și diferite origini pentru ca studenții actuali să-și explice fenomene din alte limbi pe care le cunosc sau le învață.

5. Conf. dr. Răzvan Săftoiu

Exprim totala susținere pentru toți cei care doresc să pregătească teza de abilitare. O felicit pe colega noastră pentru faptul că este un exemplu pentru studenți și colectiv din punctul de vedere al rigurozității, al atenției la detalii, ceea ce aduce un plus de valoare departamentului și școlii doctorale.

Întrebare: Cum vedeți recrutarea viitorilor doctoranzi: vizați o metodă specifică?

Răspuns: Susțin o metodă exigentă de admitere pentru a satisface atât cerințele științifice, cât și pe cele de redactare.

6. Conf. dr. Adrian Lăcătuș

Întrebare: Întrebarea mea se referă la viitoarele teme de cercetare și de îndrumare ale unor teze de doctorat: coerența întregii școli, dorim să oferim o identitate școlii doctorale de la Brașov, în cele două domenii, lingvistică și literatură. Observ că dna Burada e bine echipată metodologic și teoretic pentru a analiza astfel de fenomene și pentru studiul metamorfozelor prin interferență ale limbii română în contextul globalizării. Vă gândiți să tratați cu doctoranzii teme legate de realitatea lingvistică a limbii române în contextul globalizării?

Răspuns: Sunt teme foarte importante de cercetare, astfel studiile contrastive și interdisciplinare vor fi prioritare. În aceasta constă noutatea cercetării, aspecte asupra cărora o să insist.

CONCLUZIA COMISIEI DE ABILITARE:

Comisia se retrage pentru deliberare.

La revenirea comisiei, președintele de comisie prezintă rezultatul propus de comisia de specialitate:

Teza de abilitare, precum și întreaga activitate științifică și didactică a candidatei reflectă o personalitate riguroasă, cu competențe depline în exercitarea calității unui viitor conducător de doctorat. Comisia de specialiști recomandă cu convingere acordarea atestatului de abilitare doamnei conferențiar doctor Marinela Burada.

În încheierea ședinței, se dă cuvântul candidatei, care mulțumește comisiei pentru observații și comentarii, pe care le consideră foarte utile pentru reflecția științifică viitoare.

COMISIA DE ABILITARE

Nume și prenume:

Semnătura

Prof. dr. Elena CROITORU

Universitatea *Dunărea de Jos* din
Galați

Prof. dr. Rodica DIMITRIU

Universitatea *Alexandru Ioan Cuza*
din Iași

Prof. dr. Gheorghe BÂRLEA

Universitatea *Ovidius* din
Constanța

